

ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ТІЛІ САБАҒЫНДА ҚОЛДАНЫЛАТЫН ЗАМАНАУИ ӘДІСТЕР

The material of the article is devoted to the modern methods of teaching foreign languages. The article carries material about the advantages and perspectives of using of described technologies in the process of learning in Higher Educational Institutes. These technologies may be considered as the alternative means of evaluation of students' results in their academic activities and personal development. A goal of modern education – to form comprehensive, well-educated, pragmatic, capable person, who always have his own opinion; to get rid of authoritarian teaching methods; to achieve activity and interest of the student to independent and creative approach to knowledge, strengthening the students' wishes to speak in professional language, develop their independence, instead of approach in which lecturer is the main link of learning.

Оқытудың жаңа технологиясы дегеніміз – оқу процесін жандандыру мақсатын ұйымдастыру, белгілі бір мақсатқа жұмылуда алдын ала ойластырудың ықпалы мен әсері және оқу процесін ойдағыдай жүзеге асырудың мазмұнды техникасы. Оқытудың жаңа технологиясының түрлері қазіргі кезде заман ағымына қарай көбейіп, жүзеге асуда. Сол әдіс-тәсілдердің бірі – интербелсенді әдіс.

Көптеген шетелдік және ресейлік педагогтардың айтуы бойынша (Пиаже, Выготский, Брюнер, Гальперин, Талызина және т.б.) құзіреттіліктің дамуы - оқу үрдісінде міндетті түрде интербелсенді әдістерді қолдану арқылы жүзеге асады. Құзіреттілік әрекет тәжірибеге негізделген. Жұмыс істеп үйрену үшін, жұмыс істеу керек. Қарым-қатынасқа үйрену үшін, қарым-қатынас жасау керек. Ақпаратты пайдалануды үйрену үшін, сол ақпаратпен жұмыс істеу керек. Құзіреттілікті игеру – студенттің белсенділігіне байланысты. Белсенділікті ұйымдастыру – заманауи оқытушының міндеті.

Кейбір оқытушылардың оқытудың жаңа әдістемелерін қабылдай бермейтінін ескерсек, студенттер де дәстүрлі сабақтарға аса қызығушылық танытпайтынын айта кеткен жөн. Осы мақалада студенттерді қазақша сөйлеуге үйретуде негізгі жаңа әдістерді қолдану оның ішінде белсенді әдістер арқылы қазақша сөйлеуге үйрету тиімді екенін дәлелдеуге тырыстық.

Студенттерге тіл үйретуде өздерінің тұлғалық қасиеттерін көрсете алатындай жағдай туғызу арқылы олардың белсенділіктерін арттыруға болады. Өзінің болашақ кәсіби саласындағы рөлдерге ене отырып, кәсіби сөйлеу дағдысын қалыптастырып, жауапкершілікті сезінетіндей жағдай туғызу. Осы аталған талаптарға интербелсенді әдіс толық жауап бере алады.

Интербелсенді оқыту технологиясы мен концепциясы интеракция (ағлш. Interaction - өзара әсер, бір-біріне әсер ету) құбылысына негізделген. Оқыту барысында жеке тұлғалар арасында танымдық қарым-қатынас орнап, оның субъектілері өзара қатынасқа түседі. Әр студенттің жеке жұмысы мен оның жеке тұлғасын дамыту адамдардың бір-бірімен сөйлесу және өз ара әрекеттесу барысында жүзеге асады.

Білім беру саласында оқытушы мен студенттің қарым-қатынасы кең тараған әдістің үш түріне - бейтарап әдіс, белсенді әдіс, интербелсенді әдістерге негізделген.

Бейтарап әдіс - оқытушы мен студенттің қарым-қатынасы барысында оқытушы сабақ жүргізуді басқарушы (дирежер) негізгі тұлға, ал студенттер бейтарап тыңдаушы рөлінде. Қайта байланыс өз бетінше орындалатын жұмыстар, бақылау жұмыстары, тест бойынша т.б тексеру арқылы жүргізіледі. Заманауи педагогикалық технологиялар және студенттердің жаңа материалды қабылдау жағынан қарасақ, кейбір жағымды жағына

қарамастан, бұл әдіс өте тиімсіз болып саналады. Оқытушы үшін сабаққа дайындалу өте жеңіл және салыстырмалы түрде аз уақытта көп материал беру мүмкіндігі бар.

Белсенді әдіс деп, оқу үрдісі барысында оқытушы мен студенттің белсенді қарым-қатынасы танымдық әрекет арқылы ұйымдастырылуын айтамыз. Көптеген педагогтар белсенді әдіс пен интербелсенді әдістердің ұқсас деген пікірде, алайда ұқсастығына қарамастан, олардың едәуір айырмашылықтары бар. Интербелсенді әдісті белсенді әдістің заманауи түрі ретінде қарастыруға болады.